

GŁOS PODGÓRZA

BIULETYN INFORMACYJNY
DZIELNICY XIII

/ STARE PODGÓRZE / ZABŁOCIE / KABEL / PŁASZÓW /
/ RYBITWY / PRZEWÓZ /

70 WYD. **04 / 2015**

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 1428-9199

SERDECZNE ŻYCZENIA SPOKOJNYCH, RADOSNYCH
ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 2016

SKŁADA RADA I ZARZĄD DZIELNICY XIII PODGÓRZE

X PODGÓRSKIE KOLĘDOWANIE

Paweł Kubisztal,
Stowarzyszenie PODGORZE.PL

Już po raz dziesiąty Stowarzyszenie PODGORZE.PL i Parafia św. Józefa zapraszają wszystkich Podgórczan i nie tylko do wspólnego kolędowania na Rynku Podgórskim. W środę 6 stycznia 2016 roku, w święto Trzech Króli o godzinie 19.15.

Mędrzy świata, Monarchowie gdzie śpiesznie dążycie? – brzmią słowa kolędy. Jeszcze pachnie świąteczna choinka, a gdy zima dopisze, śnieg skrzypi pod butami. Wzorem Trzech Mędrców ze Wschodu przybywamy do Betlejem i chwalimy Nowonarodzonego. Piękna, stara tradycja wspólnego kolędowania już na dobre zagościła w Podgórzu, rozbrzmiewając melodiami najbardziej znanych polskich kolęd i pastorałek. Tak będzie i w tym roku.

Dzięki Wam będą szybowaty w niebo słowa Bożonarodzeniowej radości. Niech będzie nas wielu, niech nas będzie słycać. Na wszystkich chętnych czekać będą śpiewniki i słodka niespodzianka. Zachęcamy do przyniesienia świec, których blask podkreśli świąteczną atmosferę.

Na koniec jak zwykle zaprosimy na poczęstunek - świąteczny żurek. Gorąco zapraszamy na wspólny zimowy wieczór.

ŚLADAMI PRZESZŁOŚCI PODGÓRZA

Magdalena Grelowska

Mając na uwadze jak ważne jest propagowanie i pogłębianie wiedzy o Podgórzu, jego historii, kulturze i osobistościach związanych z nim oraz budowanie patriotyzmu lokalnego i tożsamości mieszkańców dzisiejszego Podgórza, Dom Kultury „Podgórze” wraz z Radą Dzielnicę XIII zapraszają do udziału w konkursie fotograficznym *Śladami przeszłości Podgórza*. Organizując konkurs chcemy zainspirować młodzież oraz dorosłych do podjęcia samodzielnych badań nad historią tej części Krakowa, a także zachęcić do twórczego zwiedzania naszej Dzielnicę.

Zmagania o wybór najlepszej fotografii odbywać się będą w trzech kategoriach wiekowych: dla uczniów szkół gimnazjalnych, średnich i dla dorosłych. Na zdjęciach należy uwiecznić drobne ślady przeszłości Podgórza, które znikają najszybciej: neony, szyldy, tabliczki z numerami domów, małą architekturę, itp. Chętni do udziału mogą nadesłać maksymalnie 5 fotografii, które należy wywołać w rozmiarze nie mniejszym niż 10 cm x 15 cm oraz nagrać na nośniku cyfrowym. Konkurs potrwa od 1 do 30 stycznia 2016 roku. Zdjęcia wraz z formularzem konkursowym należy przysyłać na adres: Dom Kultury „Podgórze”, ul. Sokolska 13, 30-510 Kraków. Ze szczegółami konkursu można zapoznać się w regulaminie dostępnym na: www.dkpodgorze.krakow.pl oraz www.dzielnica13.krakow.pl.

Autorzy zwycięskich zdjęć otrzymają nagrody, a ich prace zostaną opublikowane na stronach internetowych oraz w *Głosie Podgórza*. Zachęcamy do nadsyłania zgłoszeń!

TEREN SPORTOWY NA KRZEMIONKACH ODZYSKA DAWNY BLASK?

Magdalena Grelowska

Rozległy obszar, zajmujący prawie 5 hektarów powierzchni podgórskich Krzemionek staje przed szansą na odzyskanie należnego mu miejsca na sportowej mapie Krakowa. W tym roku władze miasta rozpięły przetarg na dzierżawę terenów przy ul. Parkowej 12a (dawny stadion Korony), którego elementem było zagospodarowanie całego kompleksu sportowego. Wygrała go Futbolowa Liga Szóstek (FLS), od 2010 roku organizująca rozgrywki piłki nożnej na terenie Krakowa. FLS to inicjatywa zrzeszająca pasjonatów piłkarskich wrażeń, bez względu na wiek oraz wykonywaną profesję.

W ofercie przetargowej FLS przedstawiła etapową koncepcję prac. Do jesieni przyszłego roku planowany jest remont głównego budynku, znajdującego się obecnie w bardzo złym stanie. Docelowo powstaną w nim szatnie, łazienki oraz sala fitness. Planowane jest także uruchomienie małej gastronomii. Budynek zachowa swój dawny charakter, odnowę przejdzie zewnętrzna elewacja bez naruszania istniejącej konstrukcji. W pierwszym etapie prac zaplanowane jest również zmodernizowanie dawnego boiska do piłki ręcznej, na którym pojawi się nowa nawierzchnia oraz tzw. piłkochwyty. Gruntowny remont z przeznaczeniem na recepcję klubu i punkt informacyjny przejdzie także tak zwany „okrągłak” znajdujący się w niewielkiej odległości od budynku głównego. Cały teren wymaga solidnego „posprzątania”, dlatego FLS zadba o oczyszczenie obiektu z zalegających śmieci oraz uporządkowanie zieleni.

foto: Magdalena Grelowska

Kiedy wszystkie zadania wyznaczone w pierwszej fazie prac zostaną zrealizowane, w kolejnych latach prace przeniosą się na pozostałe części kompleksu. Odnowione będzie boisko do koszykówki, na miejscu dawnych kortów tenisowych powstanie boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią, a w pobliżu głównego budynku zlokalizowane zostanie boisko do siatkówki plażowej. Remont przejdzie również bieżnia wokół głównego stadionu. Na terenie kompleksu sportowego, obecnie zarośniętego i niedostępnego, zaprojektowana zostanie trasa biegowa z przeszkodami oraz biegowa ścieżka zdrowia.

Zmiany, które zaproponowała FLS obejmują obszerny zakres prac, jednak dzięki podzieleniu go na etapy, mieszkańcy Krakowa już pod koniec przyszłego roku będą mieli szansę odkrycia trochę zapomnianego, sportowego ducha Krzemionek. Cały kompleks będzie dostępny bezpłatnie. Jedyne koszty związane z użytkowaniem stadionów ponosić będą zespoły rozgrywające mecze piłki nożnej w ramach rozgrywek ligowych. Ta opłata związana jest z rodzajem działalności jaką prowadzi Futbolowa Liga Szóstek.

Mamy nadzieję, że nowemu dzierżawcy nie zabraknie zapału, chęci oraz siły, aby doprowadzić swoje plany do pełnej realizacji. Dzięki FLS może odrodzić się miejsce, o którego uroku zapomnieli już większość mieszkańców Krakowa. Trzymamy kciuki za powodzenie projektu.

foto: Paweł Kubisztal

POWSTANIE PLANU ROZWOJU PODGÓRZA TUŻ TUŻ!

Anna Cioch
Pracownia Obywatelska

Od maja tego roku w Dzielnicy XIII Podgórze realizowany jest projekt „Dzielnice Planują!”, w ramach którego dzielnice tworzą Plany Rozwoju - dokumenty strategiczne opisujące jakiej przyszłości życzą sobie dla dzielnicy jej mieszkańcy. Projekt rozpoczął się od przeprowadzonych przez naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego badań potrzeb mieszkańców dzielnicy.

Od czerwca radni dzielnicowi i mieszkańcy pracowali w Obywatelskim Panelu Dzielnicowym, omawiając kierunki rozwoju dzielnicy. Od lipca do września spotykały się wyłonione z Panelu grupy tematyczne, które pogłębiały konkretne kwestie. W Podgórzu wyodrębniły się trzy grupy tematyczne: Grupa Infrastruktura, Grupa Zieleń, Czas Wolny, Sport i Rekreacja i Grupa Kultura. Grupy omawiały problemy z jakimi boryka się dzielnica w danych obszarach tematycznych. W listopadzie w dzielnicy odbyły się trzy spotkania konsultacyjne, podczas których zebrane zostały opinie mieszkańców do opracowanego przez Panel materiału. Opinie te zostaną wzięte pod uwagę przy tworzeniu ostatecznej treści Planu. Po spotkaniach konsultacyjnych do uwag odniosą się członkowie Obywatelskiego Panelu Dzielnicowego, a następnie gotowy Plan w formie projektu uchwały zostanie przekazany do procedowania Radzie Dzielnicy. Będzie on punktem odniesienia w dalszych działaniach na rzecz Podgórza. Obywatelski Panel Dzielnicowy spotka się jeszcze raz w grudniu, wtedy odniesie się do opinii mieszkańców, a także zaplanuje promocję rozwiązań zawartych w Planie oraz sposoby monitorowania jego wdrażania.

Plan powstaje w ramach projektu „Dzielnice Planują!”, który ma za zadanie wzmocnić dialog społeczny na poziomie Dzielnic Krakowa poprzez zwiększenie kompetencji jego aktorów: aktywistów i radnych, upowszechnienie stosowania narzędzi partycypacji (budżet obywatelski, inicjatywa lokalna) oraz stworzenie możliwości strategicznego planowania rozwoju społeczności lokalnych w formule Partycypacyjnych Planów Rozwoju Dzielnicy. W projekcie poza Podgórzem uczestniczą dwie dzielnice: Dębniki i Czyżyny. Więcej informacji o procesie powstawania Planu Rozwoju Podgórza przeczytaj Państwo na stronie www.pracowniaobywatelska.pl/podgorze-planuje.

STRASZNY SMOG

Magdalena Grelowska
Jacek Młynarz

Przyszła jesień a wraz z nią smog. Od października obserwujemy spore poruszenie wokół tematu czystości krakowskiego i małopolskiego powietrza. Wszystko za sprawą kilku bezwietrznych dni, podczas których normy zanieczyszczeń przekroczyły dopuszczalne wartości o kilkaset procent. Tak źle w Krakowie nie było od 2012 roku. Osoby bardziej świadome i te, do których docierają informacje o zanieczyszczeniach starają się pozostać w domach, ograniczają plenerową aktywność ruchową, zakładają maski. Działamy zapobiegawczo i staramy się zredukować negatywne skutki oddychania w jednym z najbardziej zanieczyszczonych miast świata. Co doprowadziło do takiego stanu krakowskiego powietrza? Przede wszystkim wieloletnie zaniedbania władz centralnych

i samorządowych oraz brak społecznej świadomości o narastającym problemie. O zanieczyszczeniu zaczęto być głośno dopiero kilka lat temu, gdy zaczęły pojawiać się społeczne inicjatywy walczące o czystsze powietrze, jak np. Krakowski Alarm Smogowy. To dzięki ich działaniom dzisiaj wiemy czym oddychamy, jesteśmy ostrzegani o poziomach stężenia pyłu PM10, PM2,5 oraz innych substancji szkodliwych wchodzących w skład smogu.

Dlaczego w Krakowie mamy smog? Wyróżnia się dwa rodzaje smogu - kalifornijski, którego główną przyczyną jest komunikacja oraz typu londyńskiego, za który odpowiada tzw. niska emisja. Ten krakowski jest właśnie smogiem londyńskim. Powodują go głównie stare piece, kotły i kominki wykorzystujące paliwa stałe - przede wszystkim węgiel i drewno, ale niestety także śmieci. Jednak szukanie źródła smogu tylko w tym miejscu byłoby błędem. Bardzo istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Krakowie jest również emisja komunikacyjna, czyli spaliny emitowane przez pojazdy. Nie bez znaczenia są również zanieczyszczenia pochodzące z zakładów przemysłowych.

Co zrobić aby było lepiej? Każdy z nas może dołożyć swoją małą cegiełkę do rozwiązania problemu. Przede wszystkim nie spalajmy śmieci! Korzystając z dofinansowania z Urzędu Miasta Krakowa możemy wymienić system ogrzewania domów i mieszkań na bardziej ekologiczny, możemy również zostawić samochód pod domem i przesiąść się na rower lub komunikację miejską. Jednak najważniejsze są rozwiązania systemowe, które wprowadzić powinny władze centralne i samorządowe. Nie tak dawno parlament przyjął tzw. ustawę antysmogową pozwalającą samorządom na skuteczną walkę z zanieczyszczeniami powietrza... ale nie wszystkimi - niestety brak w niej zapisów pozwalających na wprowadzenie ograniczeń komunikacyjnych. Brak również regulacji dotyczących jakości węgla czy zakazu sprzedaży pozaklasowych kotłów tzw. „kopciuchów”. Aby walka ze smogiem była skuteczna niezbędne jest uregulowanie także tych kwestii.

Ustawa antysmogowa sama w sobie niczego nie nakazuje ani nie zakazuje. Daje jednak samorządom możliwość, by w razie potrzeby decydowały czym i w czym ich mieszkańcy mogą palić. Dzięki tej ustawie Sejmik Województwa Małopolskiego może ponownie przyjąć uchwałę zakazującą używania paliw stałych do ogrzewania mieszkań i domów w mieście, która tym razem będzie zgodna z prawem. Uchwała prawdopodobnie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, dając czas na dostosowanie się do jej przepisów. Sejmik powinien również określić dla pozostałych gmin w województwie wymagania emisyjne dla kotłów i instalacji w których spalany jest węgiel czy drewno. Niska emisja z gmin sąsiadujących z Krakowem odpowiada nawet za 15% zanieczyszczeń w samym mieście.

Największe wyzwania w walce ze smogiem stoją jednak przed gminami. Władze Krakowa będą wdrażać i realizować przepisy wprowadzone uchwałą Sejmiku WM. Już obecnie realizowany jest Program Ograniczania Niskiej Emisji, w ramach którego Urząd Miasta Krakowa dofinansowuje wymianę ogrzewania z węglowego na elektryczne, gazowe, olejowe, bazujące na odnawialnych źródłach energii (kolektory lub pompy ciepła) lub ogrzewanie z sieci ciepłowniczej (MPEC). Można otrzymać nawet 100% poniesionych kosztów inwestycji. Dodatkowo osobom o niskich dochodach przysługują dopłaty do rachunków za nowe ekologiczne ogrzewanie. Likwidacja źródeł niskiej emisji to najważniejsze do realizacji zadanie, jednak nie jedyne. Te, których powinna podjąć się gmina są wieloaspektowe i po-

winny być realizowane kompleksowo. Wśród najważniejszych należy wymienić:

>> planowanie przestrzenne, które ograniczy dalsze pogłębianie problemu smogu (problem niekontrolowanego rozrastania się miast, bezwzględna ochrona przed zabudową korytarzy przewietrzania, rozszerzanie terenów zielonych);
>> działania związane z transportem i komunikacją (promowanie transportu zbiorowego oraz rowerowego i rozbudowa odpowiedniej infrastruktury, zniechęcanie do codziennego korzystania z samochodu, kontrola pojazdów pod kątem emisji spalin, budowa parkingów typu P&R);
>> skuteczną i intensywną kontrolę palenisk pod kątem spalania śmieci;
>> działania edukacyjne i informacyjne uświadamiające jak palenie w piecach oraz używanie samochodów przekłada się na zanieczyszczenie powietrza oraz na stan zdrowia.

Niezwykle ważne w walce ze skutkami smogu są również działania doraźne. W przypadkach wysokich stężeń zanieczyszczeń należy wprowadzić bezpłatną komunikację miejską oraz ograniczenia w ruchu samochodowym. Bardzo istotne jest również wprowadzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed wysokimi poziomami zanieczyszczeń takiego jak obowiązuje w innych krajach europejskich np. w Czechach, na Węgrzech czy we Francji. Poziom alarmowy dla pyłu zawieszonego PM10 jest w Polsce dwukrotnie wyższy niż na Słowacji, trzykrotnie wyższy niż na Węgrzech i w Czechach i aż czterokrotnie wyższy niż we Francji (w Polsce to 300 µg/m³, we Francji 80 µg/m³)! Prowadzi to do sytuacji, w której nie jesteśmy informowani o znaczącym, zagrażającym zdrowiu zanieczyszczeniu powietrza. W czasie gdy należy zostać w domu lub założyć maski dzieci, kobiety w ciąży i osoby starsze spędzają czas na zewnątrz.

Co roku około 43 000 mieszkańców i mieszkanki Polski przedwcześnie umiera z powodu zanieczyszczenia powietrza. Wśród nich, któregoś dnia możemy być także my. Dlatego tak ważne jest, aby każdy mieszkaniec Krakowa, Małopolski i całego kraju minimalizował w swoim najbliższym otoczeniu emisję szkodliwych substancji.

fol. Elżbieta Lang

PODGÓRZE KWESTUJE

Elżbieta Lang
Obywatelski Komitet Ratowania Krakowa, Stowarzyszenie PODGORZE.PL

1 listopada, już po raz 11, odbyła się Podgórska Kwesta na rzecz odnowy zabytkowych nagrobków, podczas której udało się zgromadzić kwotę 6 837,79 zł.

W 2005 roku Obywatelski Komitet Ratowania Krakowa, inicjator i organizator kwest na Cmentarzu Rakowickim, wraz ze Stowarzyszeniem PODGORZE.PL postanowiły wspólnymi siłami wskrzesić zwyczaj kwestowania również na prawym brzegu Wisły. Pieniądze, zbierane co roku przez wolontariuszy, przeznaczone są w całości na odnowę zabytkowych, nie posiadających prawnych dysponentów nagrobków na Nowym Cmentarzu Podgórskim. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy i bezcennemu wsparciu darczyńców odwiedzających prawobrzeżną nekropolię w ostatnich latach udało się odrestaurować siedem interesujących historycznie i artystycznie nagrobków: Zygmunta Denko (kwt. III A-wsch., grób 2), Leopolda Lechnera (kwt. III B-wsch., grób 4) oraz Karoliny Janker (kwt. II A-płd., grób 13), a także grobowców: rodziny Fiałków (kwt. II A-płd., grób 11), rodziny Sokotów (kwt. IV A-płd., grób 7), rodziny Malewskich (kwt. II A-płd., grób 10) oraz rodziny Schreinzerów (kwt. II A-płd., grób 2).

Związani ze Stowarzyszeniem PODGORZE.PL społecznicy oprócz corocznej zbiórki opiekują się odnowionymi nagrobkami, a także prowadzą zbiórkę i sadzenie na nich roślin. W tym roku głównym celem kwesty było zgromadzenie brakujących środków na odnowę grobowca Nikodema Garbaczyńskiego, zasłużonego burmistrza w latach 1897-1900 i Honorowego Obywatela Miasta Podgórza, członka Towarzystwa Upiększenia Miasta Podgórza i komitetu budowy kościoła św. Józefa, a także inicjatora budowy miejskiej elektrowni i założenia Nowego Cmentarza (kw. IV A-płd., gr. 8). Na wiosnę 2016 r. planujemy rozpocząć konserwację grobowca, a już dziś zapraszamy Państwa na kolejną podgórską kwestę.

NOWY OGRÓDEK JORDANOWSKI W ZIELONYM SERCU PODGÓRZA

Jacek Młynarz

Podgórskie dzieciaki odwiedzające Park im. Wojciecha Bednarskiego mogą korzystać z nowego ogródka jordanowskiego. Ten bogato wyposażony ogród zabaw sfinansowany został ze środków Dzielnicy XIII Podgórze. Koszt inwestycji był niebagatelny - wyniósł niemal 300 000 zł. Budowa ogródka jordanowskiego w Parku Bednarskiego nie była łatwą sprawą. Ze względu na fakt, że park jako zabytek podlega ochronie konserwatorskiej wszystkie inwestycje na jego terenie muszą uzyskać akceptację Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W przypadku ogródka jordanowskiego zgoda taka została wydana do czasu kompleksowej odnowy całego założenia parkowego. Jednym z warunków Konserwatora było m.in. zastosowanie jako podłoża sztucznej trawy, która przypomina tę naturalną rosnącą w okolicy. Dzięki temu zabiegowi ogródek bardzo udanie wkomponował się w park, uzyskał przyjazny wygląd i co bardzo ważne - bezpieczną nawierzchnię. Dzieci do zabawy dostały bogaty i zróżnicowany zestaw urządzeń. W ogródku znajdują się m.in. ścianka wspinaczkowa w kształcie stonia, słupki sprawnościowe, różnorodne huśtawki, kiwaki i karuzele, lokomotywa z tunelem oraz inne mniejsze i większe zestawy zabawowe. Oczywiście nie zapomniano również o piaskownicy. Na terenie ogródka zamontowane zostały ławki i kosze na śmieci. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 296 950 zł. Z tego 3 100 zł to koszt projektu poniesiony w roku 2013, pozostała kwota to koszt jego realizacji w cyklu dwuletnim - 93 850 zł w roku 2014 i 200 000 zł w roku 2015.

fort. Jacek Młynarz

NOWA ŚWIETLICA DLA DZIECI W PODGÓRZU

Teresa Kural

W dniu 22 października 2015 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej świetlicy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy ul. Piwnej. Poprzednio świetlica „Radość” mieściła się przy ul. Zamoyskiego - w prywatnej nieruchomości i z końcem ubiegłego roku TPD musiało opuścić lokal. Na okres ok. 9 miesięcy, dzięki szczególnej życzliwości ówczesnego proboszcza O. Andrzeja Kukli, przeniesiono świetlicę do pomieszczeń przy kościele Redemptorystów, a w międzyczasie dyrekcja TPD podjęła intensywne poszukiwania lokalu. Bardzo istotne było, by był on zlokalizowany w rejonie Rynku Podgórskiego, ponieważ do świetlicy uczęszczają głównie dzieci z tamtego rejonu. W poszukiwaniu zaangażowali się radni Dzielnicy XIII, zwłaszcza

Przewodniczący Rady Jacek Bednarz, starając się pomóc znaleźć lokal w zasobach gminnych. No i udało się. Na ul. Piwnej, róg Józefińskiej, był pustostan położony na parterze, a więc idealnie nadający się na świetlicę. Niestety stan tego lokalu był fatalny i wymagał kapitalnego remontu. Radzie Dzielnicy XIII niemal w ostatniej chwili udało się wygospodarować w uchwalonym już budżecie kwotę 20 000 zł z przeznaczeniem na prace remontowe w przyszłej świetlicy. Trzeba przyznać, że nikt z radnych nie miał wątpliwości co do celowości przegłosowania zmian w budżecie, by jak najszybciej przystąpić do remontu lokalu. Przyznana przez Radę Dzielnicy kwota była znacząca, ale zdecydowanie za mała, by wystarczyła na remont zrujnowanych pomieszczeń o pow. 116 m². Dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników TPD, a zwłaszcza kierowniczkę świetlicy p. Moniki Porębskiej udało się pozyskać licznych sponsorów. Zaangażowanie dużej ilości osób w to przedsięwzięcie świadczy o tym, że dobro dzieci porusza wiele serc. Mielśmy okazję przekonać się o tym na otwarciu świetlicy. Z kompletnej ruiny powstała piękna, funkcjonalna świetlica. To w dużym stopniu zasługa firm, które znacząco przyczyniły się do tego. A więc: Castoramy, która za symboliczną złotówkę dostarczyła materiały budowlane, firmy Max-Fliz, która przekazała płytki do łazienek i do kącika kuchennego, natomiast siłę roboczą zapewniła dyrekcja Aresztu Śledczego z ul. Czarnieckiego (prace remontowe wykonali więźniowie). Nie bez znaczenia było również zaangażowanie rodziców dzieci uczęszczających do tej placówki, jak również osób prywatnych zupełnie nie związanych z TPD. I tak dzięki wielkiemu zaangażowaniu ludzi dobrej woli i wielkiego serca powstała piękna, na miarę XXI wieku świetlica, w której pod fachową opieką w godz. 13.00 - 19.00 może spędzać czas od 40 do 60 dzieci w różnym wieku. To jednak nie koniec remontu - wymiany wymagają drzwi wejściowe, a w jednym z pomieszczeń należy zamontować kaloryfery. Na to m.in. Rada Dzielnicy XIII przeznaczyła w budżecie na rok 2016 kolejne 20 000 zł.

Obserwując zaangażowanie kierowniczkę i pracowników nie ma wątpliwości, że każde dziecko, które przyjdzie do świetlicy będzie serdecznie przyjęte i znajdzie się dla niego miejsce oraz skromny posiłek. Nawiązując do powiedzenia, że „wszystkie dzieci są nasze” zrobimy wszyscy i wszystko, by takich świetlic powstawało więcej, by jak najwięcej dzieci zamiast na ulicy spędzało czas w ciepłym, przytulnym lokalu pod fachową opieką, a rodzice mogli w tym czasie spokojnie pracować.

PRZYBYŁO NAM DRZEW W PODGÓRZU

Jacek Młynarz

Pod koniec listopada na terenie naszej dzielnicy przybyło 201 nowych drzew i 201 krzewów. O nasadzeniach zdecydowali mieszkańcy podczas głosowania na projekty zgłoszone do budżetu obywatelskiego. Skąd wzięta się liczba 201? W roku 2014 projekt nasadzenia 100 drzew i 100 krzewów do budżetu obywatelskiego zgłosiło Stowarzyszenie PODGORZE.PL, projekt zwyciężył, ale jego realizacja się przesunęła. W tym roku Stowarzyszenie zgłosiło podobny projekt, tyle że liczbę 100 zastąpiła liczba 101. W sumie daje nam to 201 drzew i 201 krzewów. Teraz oba projekty zostały zrealizowane równocześnie. Lokalizacje nasadzeń: okolice ul. Herlinga Grudzińskiego (3 lokalizacje) - 109 szt. brzoza brodawkowata, 5 szt. lipa srebrzysta, 1 szt. robinia akacjowa; ul. Na Zjeździe - 34 szt. brzoza brodawkowata, 6 szt. lipa srebrzysta, 7 szt. robinia akacjowa; ul. Płaszowska - 5 szt. wiąz szypułkowy, 16 szt. lipa srebrzysta, 2 szt. magnolia japońska; ul. Dekerta - 1 szt. magnolia japońska, 3 szt. magnolia gwiazdzista; ul. Benedykta - 6 szt. jarzab szwedzki; ul. Czarnieckiego - 4 szt. głąg pośredni; ul. Rękawka - 2 szt. klon pospolity; ul. Józefińska - 201 szt. irga pozioma.

Czy w przyszłym roku Stowarzyszenie PODGORZE.PL zgłosi projekt „Zazielenimy Podgórze - 102 drzewa i 102 krzewy dla Podgórza”... mamy nadzieję, że tak.

fort. Jacek Młynarz

MIASTO W ZIELENI: MIESZKAŃCY MAJĄ GŁOS!

Urząd Miasta Krakowa przygotowuje dokument pn. *Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017 – 2030*. Nowa strategia uwzględni m.in. zagadnienia związane z utrzymaniem oraz rozwojem terenów zieleni, potrzebami mieszkańców i użytkowników miasta oraz jego rozwojem przestrzennym. Jej istotą jest udział społeczności lokalnej w każdym etapie przygotowywania dokumentu - rozwój terenów zieleni ma być odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Prace nad strategią rozpoczęły się od opracowania analizy obejmującej zagadnienia przyrodnicze, funkcjonalne, przestrzenne, społeczne, demograficzne, dotyczące dziedzictwa kulturowego, a także formalno-prawne i organizacyjno-

ekonomiczne. To właśnie ta analiza jest przedmiotem pierwszej części konsultacji społecznych. W kolejnym etapie powstanie koncepcja systemu terenów zieleni poprzedzona ich waloryzacją, która również zostanie przedyskutowana z mieszkańcami w drugim etapie konsultacji.

Pierwsze dwa spotkania konsultacyjne w formie otwartych warsztatów odbyły się pod koniec listopada w Dzielnicy I i II. Spotkania dla kolejnych dzielnic, w tym dla naszej „trzynastki” odbędą się w styczniu i lutym 2016. O dokładnym terminie poinformujemy na stronie Dzielnicy XIII.

Warto wiedzieć, że w Krakowie mamy 4 395,12 ha terenów zieleni co stanowi 13,46 proc. powierzchni miasta. Do tego należy dodać tzw. obszary wspomagające tereny zielone, a więc lasy, czy przestrzenie, które zgodnie z planami, są przeznaczone pod zielenie miejską. Powierzchnia tych ostatnich wynosi dodatkowo 14 835,01 ha co stanowi 45,45 proc. powierzchni Krakowa.

ZIMA Z DOMEM KULTURY „PODGÓRZE”

Patrycja Bajor
Dom Kultury „Podgórze”

Jak co roku Dom Kultury „Podgórze” zaprasza wszystkich uczniów szkół podstawowych do aktywnego udziału w zajęciach programu „Zima w mieście”. Atrakcje przygotowane w tegorocznej edycji potrwać od 18 do 29 stycznia 2016 r. od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00 - 14.00. Udział w zajęciach jest bezpłatny. Ilość miejsc jest ograniczona, prosimy o dokonywanie wcześniejszych zapisów pod adresem: ul. Sokolska 13, tel. 12 656 36 70, 12 656 18 90, 12 656 45 43, adres e-mail: podgorze@dkpodgorze.krakow.pl. Aktualne informacje: www.dkpodgorze.krakow.pl. Akcja „Zima w mieście” jest finansowana przez Radę Dzielnicy XIII Podgórze.

W PROGRAMIE:

W KRAINIE ZABAW PLASTYCZNYCH:

zajęcia w zakresie malarstwa, rysunku, rzeźby, grafiki i innych form artystycznych; konkursy plastyczne: „Kraków zimowa porą”, „Śniegowe gwiazdki”; kompozycje z wyobraźni.

ZIMOWE ZABAWY NA ŚWIEŻYM POWIETRZU:

zabawy sprawnościowe na śniegu w Parku Bednarskiego, w Parku Nowackiego m.in. zjeżdżanie na sankach, jabłkach z górki w Podgórzu; „Kraina lodu” - konkurs na śniegową rzeźbę; wyjście na kręgielnię.

FERIE Z MUZĄ:

wyjście do kina; mini-festiwal zimowych filmów; konkursy wiedzy filmowej; spektakl teatralny w Kinoteatrze WRZOS.

POZNAJEMY NASZE MIASTO PRZEZ SZUKĘ:

wędrówki po Krakowie połączone z poznawaniem zabytków oraz konkursami tematycznymi; zwiedzanie krakowskich muzeów i galerii m.in. wystawy szopek krakowskich.

COŚ Z NICZEGO? NIC PROSZESZEGO!:

warsztaty sztukatorskie; warsztaty makramy; warsztaty tworzenia ozdób z filcu, ozdób karnawałowych.

SPOTKANIA PRZY GRACH LOGICZNYCH I PLANSZOWYCH:

zawody w układaniu puzzli na czas, kalambury; rozgrywki szachowe; gry planszowe: scrabble, warcaby, chińczyk, monopol, memo; konkurs o tytuł „Mistrza planszówek”.

BAL KARNAWAŁOWY:

tańce i zabawy karnawałowe; konkurs na „Najoryginalniejszą maskę karnawałową”.

ZOSTAŃ MŁODYM INŻYNIEREM:

warsztaty konstruowania i programowania robotów; zdobywanie informacji dotyczących świata robotyki; rozwijanie analitycznego i logicznego myślenia.

E D U K A C J A I S P O R T

WYJĄTKOWE PRZEDSZKOLE
W PODGÓRZU

oprac. Magdalena Grelowska

Coraz częściej alternatywą dla tradycyjnej metody budownictwa w przypadku placówek oświatowych stają się modułowe rozwiązania konstrukcyjne. Dzięki zastosowaniu gotowych elementów, zmontowanych przed rozpoczęciem inwestycji nowe budynki powstają znacznie szybciej. Jednocześnie koszty wzniesienia takiej konstrukcji (ceny zaczynają się od ok. 1 000 zł/m²) są niższe od tradycyjnego budownictwa (ceny powyżej 2 000 zł/m²). Do tej pory podobne nowatorskie rozwiązania zastosowały władze takich miast jak Warszawa czy Wrocław przy budowie modułowych przedszkoli. Teraz również na krakowskim Podgórzu rodzice będą mogli zapisać swoje pociechy do podobnego przedszkola.

Modułowe przedszkole w Podgórzu będzie integralną częścią budynku Szkoły Podstawowej nr 65 przy ul. Golikówka 52 na osiedlu Rybitwy. Na chwilę obecną wyłoniony został wykonawca zadania, z którym podpisano umowę. Nowe przedszkole będzie miało powierzchnię około 400 m². Oprócz dwóch sal dla dzieci powstaną pomieszczenia szatni, zaplecze dla wychowawców oraz miejsce do obsługi cateringu.

OLIMPIADA WIEDZY
O ŻYWIENIU I ŻYWNOSCIEwa Konieczna
Z-ca Dyrektora Zespołu Szkół Gastronomicznych nr 2
Sekretarz eliminacji okręgowych olimpiady

Już po raz kolejny w Zespole Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida przy ul. Zamoyskiego 6, w dniu 11 stycznia 2016 r. odbędą się eliminacje okręgowe Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności, której organizatorem jest Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. W Olimpiadzie weźmie udział 128 uczniów z 64 szkół zawodowych i ogólnokształcących z całej Małopolski. Z samego miasta Krakowa wystartuje 40 uczniów z 20 szkół ponadgimnazjalnych. Należy zaznaczyć, że Małopolska będzie najliczniej reprezentowanym regionem z całej Polski. Tematyka wiodąca tegorocznej edycji to „Żywność prozdrowotna”. Uczniowie naszej szkoły już od wielu lat biorą udział w tej Olimpiadzie i zostają jej laureatami bądź finalistami. W 2014 r. Piotr Liszka zajął drugie miejsce w eliminacjach centralnych, a w 2015 r. Michał Czaja został finalistą. Sukces naszego ucznia jest tym większy, że znalazł się na początku listy finalistów i należał do nielicznego grona uczniów reprezentujących tylko osiem techników w Polsce. W czasie eliminacji okręgowych organizowane są pokazy gastronomiczne dla opiekunów grup. Natomiast uczestnicy Olimpiady mogą zwiedzić przepiękne zabytki Krakowa.

SIŁA WSPÓLNOTY I TRADYCJI

IV Liceum Ogólnokształcące
im. Tadeusza Kościuszki

fot. Jacek Młynarz

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Jest to radosny czas rodzinnych spotkań, obdarowywania bliskich i znajomych, ciepłych rozmów i wspólnego śpiewu kołęd. To właśnie patrząc na ozdobione choinki i zasiadając do wigilijnych stołów, szczególnie silnie odczuwamy więź ze wspólnotą: z rodziną, parafią, kolegami z pracy czy mieszkańcami naszego miasta. Wtedy też czujemy ducha tradycji.

W listopadzie ta sama potrzeba odnalezienia się we wspólnocie i poczucia więzi z tradycją skupiała nasze działania wokół rocznicy odzyskania niepodległości. W Podgórzu było ich wiele, bo to właśnie stąd wyruszył oddział por. Antoniego Stawarza, który już 31 października 1918 roku rozpoczął rozbrajanie wojsk zaborcy. A skoro „Niepodległość rozpoczęła się w Podgórzu...” to również tutaj należało przypomnieć tamte chwile sprzed prawie 100 lat.

Jak co roku 29 października Rada Dzielnicy XIII skupiła wokół siebie przedstawicieli różnych pokoleń i instytucji, by wspólnie radować się wolnością. Na placu Niepodległości zorganizowano uroczyste obchody odzyskania wolności - flaga polska wciągnięta na maszt na miejsce zdjętej flagi austriackiej, honorowy wystrzał, wojskowe mundury prezentowane przez historyczną grupę rekonstrukcyjną, poczty sztandarowe podgórskich szkół, śpiew chóru Jaszczwóry z IV LO z Krzemionek i koncert zespołu muzycznego ze Szkoły Muzycznej z ul. Józefińskiej, fragmenty pamiętników Antoniego Stawarza i słowa Przewodniczącego Rady Dzielnicy XIII - to wszystko stanowiło barwną kompozycję przybliżającą przeszłość i odradzającą nastroje radości.

Ponieważ najsilniej angażuje, zbliża i łączy ludzi wspólny śpiew, będąc zarazem najprzyjemniejszym sposobem wyrażania naszych uczuć młodzież podgórska sięgnęła po tradycyjne polskie pieśni wojskowe i patriotyczne. 10 listopada na korytarzach IV LO setki uczniów zebrały się wokół chóru szkolnego, by z ułanami zapukać w okienko, pomaszerować z pierwszą brygadą i szarą piechotą, podumać nad losem Jasienka, któremu kwitną pąki białych róż, pożegnać Lwów w dzień deszczowy i ponury i zadeklarować: „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród”. Powodzenie tej nietypowej lekcji historii sprawiło, że chórzyści również 11 listopada wsiedli do Tramwaju Niepodległości, żeby bawić i wzruszać mieszkańców Krakowa.

Miło patrzeć na zaangażowanie młodzieży, która chętnie bierze udział w różnych formach upamiętnienia historii: składa kwiaty przy pomnikach i na grobach Bohaterów (przy tablicy poświęconej Legionistom Podgórskim i na grobie por. Antoniego Stawarza), wędruje śladami zdarzeń i ludzi (spacery history-

czne po starym Podgórzu i Cmentarzu Rakowickim), nawet swój wysiłek sportowy łączy z ideą pamięci o przeszłości (Bieg sztafetowy o szablę Antoniego Stawarza dla uczniów siedmiu najstarszych liceów Krakowa w tym IV LO z Podgórza).

Niebawem Święta, kolejna okazja, by pokazać najmłodszemu pokoleniu, ile radości daje wspólne przeżywanie tradycji.

FINAŁ MIĘDZYSZKOLNEGO
KONKURSU O PODGÓRZUBeata Wojtasińska
Gimnazjum nr 35 im. Zofii Chrzanowskiej

19 listopada 2015 r. w Urzędzie Miasta Krakowa przy Rynku Podgórskim 1 odbyła się uroczystość wręczenia nagród laureatom Międzyszkolnego Konkursu o Podgórzu. Swoją obecnością galę finałową zaszczylili Przewodniczący Rady Dzielnicy XIII - Pan Jacek Bednarz, przedstawiciele Rady Dzielnicy XIII, m.in. Pani Aurelia Czerwińska-Pacura, dyrektorzy gimnazjów oraz zaproszeni goście, wśród których znajdował się wieloletni, zasłużony działacz na rzecz Podgórza, Pan Leopold Wójcik. W sali im. Franciszka Maryewskiego tłumnie zebrał się uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych, którzy przybyli ze swoimi opiekunami naukowymi, by odebrać nagrody za wybrane i docenione przez członków komisji konkursowych prace.

W roku szkolnym 2015/2016 zorganizowany przez Radę Dzielnicy XIII, we współpracy z innymi dzielnicami prawobrzeżnej części Krakowa, oraz Gimnazjum nr 35 Międzyszkolny Konkurs o Podgórzu obejmował dwie kategorie konkursowe: literacką i plastyczną. W części literackiej pt. *Ciekawe współczesne osobowości Podgórza* uczniowie zmierzyl się z dwoma gatunkami dziennikarskimi: wywiadem i fotoreportażem. Pierwsze miejsca w tej kategorii zajęły ex aequo Natalia Jasińska z Gimnazjum nr 34 za wywiad z księdzem Jackiem Stryczkciem oraz Martyna Nowak z Gimnazjum nr 35 za wywiad z Leopoldem Wójcikiem długoletnim działaczem na rzecz Podgórza. W drugiej kategorii - plastycznej pt. *Moja wizja przyszłości ulic i placów Podgórza* uczestnicy wykonywali prace w różnych technikach: farby plakatowe, akwarela, rysunek (ołówkiem, kredką, piórkiem), collage. Wśród uczestników i laureatów znaleźli się uczniowie czterech krakowskich szkół gimnazjalnych: Gimnazjum nr 34, Gimnazjum nr 21, Gimnazjum nr 51 i Gimnazjum nr 35. W tej kategorii pierwsze miejsce zdobył Maciej Szewczyk uczeń Gimnazjum nr 34.

Organizatorzy konkursu, określając jego cele, mieli na uwadze przede wszystkim rozpowszechnianie wiedzy na temat prawobrzeżnej części Krakowa, zachęcanie młodych ludzi do aktywnego poznawania Podgórza - jego tradycji, historii i pięknych zabytków oraz wyłonienie talentów i promowanie osiągnięć uczniów. Instytucją, która wspomagała tę promocję, był Dom Kultury „Podgórze”.

ZAPRASZAMY DO LEKTURY FRAGMENTÓW
WYWIADU Z KSIĘDZEM JACKIEM STRYCZKIEM,
KTÓRY PRZEPROWADZIŁA NATALIA JASIŃSKA
LAUREATKA KONKURSU.

Natalia Jasińska: Skąd wzięt się pomysł na Szlachetną Paczkę?
ks. Jacek Stryczek: Bo najpierw, jak się nawróciłem, to mi się otworzy oczy i wszędzie widziałem ubogich ludzi i miałem

w sobie taką potrzebę, żeby im pomagać i z tego pomagania, z tego że wszędzie ich widziałem, to zrodziło się to, że zacząłem mdleć, chorować. A równocześnie czułem się szczęśliwym człowiekiem, bo więcej szczęścia jest w dawaniu niżeli w braniu. A potem wymyśliłem, że ja mam już dość pomagania, ale teraz bym innych w to mógł zaangażować. Właśnie Szlachetna Paczka to jest zaangażowanie wielu osób w pomaganie według standardów czy wzorców, które mi się udało wypracować, jak ja sam pomagałem biednym.(...)

NJ: Dlaczego zdecydował się ksiądz na prowadzenie Szlachetnej Paczki?

ks. JS: Jest takie słowo jak POWOŁANIE. No i ja tego sam nie wymyśliłem. Ja tylko czułem, że trzeba to zrobić, że to ma sens i że to jakoś zmienia życie ludzi, nie tylko rodzin ubogich, ale też darczyńców czy wolontariuszy.

NJ: Jak można wspomagać tę organizację?

ks. JS: Na różne sposoby. Ja myślę, że dla młodych ludzi, takich jak ty czy rówieśnicy, to jest perspektywa bycia wolontariuszem. Przy czym u nas wolontariat wymaga tego, żeby mieć osiemnaście lat. No bo trzeba jednak iść do tych biednych rodzin, trzeba zaryzykować, trzeba poznać tych ludzi, podejmować mądre decyzje, czy te rodziny się nadają do pomagania, czy nie.(...)

NJ: Styszałam, że ksiądz jest pomysłodawcą Akademii Przyszłości. Skąd wzięt się pomysł i jak to „działa”?

ks. JS: Jak weszliśmy do rodzin ubogich, chcieliśmy tak zadziałać wśród nich przez paczkę, że ta rodzina się zmieni i zacznie normalnie funkcjonować. No ale okazało się, że bieda jest taka skomplikowana, tu choroba, tu problemy mentalne. I wtedy pomyśleliśmy sobie, że chociaż dzieciom pomożemy tak w głowie wyjść z biedy, żeby nie powielaty wzorców swoich rodziców. No i na początku próbowaliśmy tym dzieciom pomagać w domu rodzinnym, ale ten dom taki ciężki. Jak zapytaliśmy się rodziców, czy ich dziecko potrzebuje pomocy w nauce, no to wszyscy mówili, że: „Nie, nie mój syn nie jest taki najgorszy, ma mierny, dostateczny”. I wtedy zaczęliśmy to organizować na terenie szkoły i my nazywamy to, że przeprowadziliśmy dzieci od porażki w szkole do sukcesu w życiu, bo jak dziecko ma porażkę, to inne dzieci się z takiego kogoś śmieją, zwykle nie ma kolegów, jeszcze nie ma dobrych relacji z nauczycielem i jest taki wyobcowany ten uczeń, to dziecko. A kiedy my dajemy mu tutora i robimy dla niego różne rzeczy, to nagle może poczuć w sobie odwagę, takie bohaterstwo, uczenie się, występowanie przy tablicy. Tak zresztą się dzieje. My uczymy te dzieci wygrywać.

NJ: Czy to, że mieszka ksiądz w Podgórzu w jakiś sposób zmienia patrzenie na potrzebujących?

ks. JS: Z jednej strony Podgórze faktycznie jak tu przyszedłem, było jeszcze dzielnicą wielu, bardzo biednych osób, takiej biedy zdegenerowanej, wielopokoleniowej, takich rodzin, które żyły z tego, że wyglądały na biedne i nigdy się nie parały pracą. To się zmienia. Teraz to jest jedna z najbogatszych dzielnic w Krakowie. Więc teraz tu lokalnie jest więcej pracy, żeby tych bogatych nauczyć dzielić się z biednymi (...).

NJ: Czy mieszkanie w dzielnicy Podgórze, w starej jej części, ma wpływ na spojrzenie na resztę Krakowa?

ks. JS: Największy wpływ ma na to, że mogę wszędzie dojechać na rowerze (śmiech). Także raczej to jest taka moja perspektywa. Fajne jest Podgórze, ja długo mieszkam w Krakowie, ale dopiero, dopóki nie zamieszkałem tutaj, nigdy nie znałem Podgórza. Jest taką, myślę nieodkrytą częścią historii Krakowa. Bo to jednak w XIX wieku za czasów Franciszka Józefa, Podgórze było bogatym miastem, a Austro-Węgry deprecjonowały znaczenie Krakowa. To raczej Kraków był biedny, Podgórze było bogatym miastem (...)

PODGÓRZE NA WOLNE KRÓLEWSKIE MIASTO JEST WYNIESIONE

Melania Tutak
Stowarzyszenie PODGORZE.PL

26 lutego 2016 roku miną 232 lata od chwili gdy cesarz Józef II Habsburg uniwersałem powołał do życia nowe miasto – Królewskie Wolne Miasto Podgórze. I choć dokument ten wyznacza oficjalną datę założenia miasta, to już w średniowieczu na prawym brzegu Wisty, za jej odnogą zwaną Zakazimierką istniała osada zwana Czyżową bądź Janową Wolą. Król Kazimierz Wielki nadał ją, podobnie jak sąsiedzkie Zabłocie, miastu Kazimierz w roku 1370. Od tego momentu osada stała się niezwykle ważnym, przemysłowym zapleczem Kazimierza. Tutejsze kamieniołomy wapienia dostarczały miastu budulca, cegielnia produkowała cegły, działał młyn, łaźnia miejska, zajazdy i gospoda.

W wieku XV pojawia się określenie tego terenu mianem Pod Górą, „Sub Monte” lub Podgórze. Osada istnieje do wieku XVI, gdy kres jej rozwojowi, a nawet istnieniu w latach 1655 - 1660 kładzie potop szwedzki.

Pierwszy raz zapisana nazwa przedmieścia kazimierskiego jako „Podgórze” pojawia się w roku 1774. Gdy dwa lata wcześniej wkroczyły na te tereny wojska austriackie, granicą podzielonej przez zaborców Rzeczypospolitej stała się Wisła, na której wraz z Krakowem kończyła się ówczesna Polska. Kazimierz, początkowo zajęty przez Austriaków, dołączył po kilku latach do Krakowa. Zaś jego dotychczasowe przedmieście weszło w skład nowej cesarskiej prowincji nazwanej Królestwem Galicji i Lodomerii.

W wyniku zawirowań administracyjnych, akcji kolonizacyjnej na terenie Galicji, Podgórze podniesiono do rangi miasta dopiero 18 lat po utworzeniu Galicji. Oczy i wysiłki administracji cesarskiej spoczywały wcześniej na zalewowym obszarze, położonym w dolinie Wilgi. To tu, na terenie dzisiejszego Ludwinowa miało powstać idealne miasto, sukces programu kolonizacji józefińskiej, rozpoczętego jeszcze za czasów matki Józefa II, Marii Teresy.

Planów tych nie zrealizowano. Józef II założył więc miasto nieco dalej. Można rzec, że uniwersałem wydanym 26 lutego 1784 roku ujął w karby porządku i harmonii osadę już posiadającą potencjał i znamiona miejskości. Osada ta rozwijała się żywotowo choć chaotycznie, posiadała zabudowę, mieszkańców i leżała na ważnym militarnie i handlowo trakcie cesarskim łączącym Wiedeń ze Lwowem. Miasto nazwał zgodnie z nadanym mu przez ówczesnych „nazwiskiem” - Podgórze - miasto pod górą Lasoty i wzgórzami Krzemionek.

Cesarz nadał miastu i jego przyszłym mieszkańcom szereg przywilejów: zwalniał przyszłych Podgórczan z obowiązku służby wojskowej, każdemu osiedlającemu się rzemieślnikowi obiecywał zapomogę w wysokości 50 złotych reńskich na „dobry początek”, najbardziej oddanym rozwojowi handlu kupcom cesarz obiecał szlachectwo. Osadnicy otrzymywali darmowy grunt i pomoc w uzyskaniu budulca. Wśród przyrzeczeń znalazły się również niezbędne miastu budowle: siedziba władz, kościoł i szkoła.

Osadnicy mieli także obowiązki. Nowe domy mogły powstawać jedynie po uprzednim zatwierdzeniu planu budowy, zgodnego z obowiązującym prawem budowlanym. Można je było wznosić tylko z kamienia lub cegły na mocnych fundamentach, dających solidną podstawę pod ewentualną późniejszą nadbudowę. Przywilejem nowych mieszkańców było ponadto czynne i bierne prawo wyborcze. Po początkowym spowolnieniu rozwoju, w II połowie XIX wieku dzięki reformom przez które przeszła wówczas Austria, Podgórze rozwinęło skrzydła przedsiębiorczości i rozwoju społecznego. Od miasteczka, które w roku 1822 liczyło 1200 mieszkańców urosło do miasta, które od 1889 roku należało do 30 największych miast Galicji, zaliczając się do najważniejszych wówczas galicyjskich ośrodków przemysłowych.

Rysunek Wiadysława Sznera „Targ na Podgórzu w Krakowie”. DHP/CZ/III/16

KU PAMIĘCI... DLA PRZYSZŁOŚCI... WIADOMOŚĆ PRZESYŁAMY...

Jacek Młynarz

Spotkaliśmy się w piątkowy ranek, 13 listopada na plebani wyjątkowej podgórskiej świątyni - kościoła św. Józefa, aby złożyć podpis na niezwykłym dokumencie. Przybyli miłośnicy Podgórza, przedstawiciele Dzielnic XIII, członkowie Stowarzyszenia PODGORZE.PL, Domu Historii Podgórza, Domu Kultury „Podgórze” oraz oczywiście gospodarz świątyni ksiądz Proboszcz Antoni Bednarz podejmujący gości.

Wszyscy złożyli podpis na pięknie wykaligrafowanym pergaminie. Wśród zgromadzonych i podpisujących dokument były osoby, które przyczyniły się do remontu kościoła – architekci, rzemieślnicy, fundatorzy, a także Panowie pracujący przy remoncie wieży. Podpisali się również obecni dziennikarze.

Pod jakim dokumentem podpisaliśmy się? Można powiedzieć, że jego historia rozpoczęła się w roku 1908. To wtedy, na rok przed konsekracją kościoła św. Józefa, w kuli wieńczącej wieżę świątyni ówcześni zamieścili wiadomość. Odczytaliśmy ją w tym roku, 26 sierpnia, gdy kula i skorodowany krzyż zostały zdjęte z wieży. Zawarto w niej informacje o ówczesnej sytuacji politycznej wraz z przestaniem dla przyszłych pokoleń. Do wiadomości dołączono gazetę i owiniętą w nią kartkę z nazwiskami blacharzy, którzy wykonywali pokrycie wieży kościelnej. Teraz, po 30 latach remontów pogórskiego kościoła i wieńczącym je odnowieniu elementów wieży, nastąpiła doskonała okazja by my, dzisiaj żyjący Podgórczanie, przekazali wiadomość następnym pokoleniom. Podobnie jak w odnalezio-

nej wiadomości, także w tej współczesnej zamieściliśmy informacje na temat aktualnej sytuacji politycznej w Polsce oraz sytuacji w kościele katolickim. Najważniejszą treść stanowi jednak relacja z przeprowadzonych prac remontowych, które pozwoliły przywrócić blask kościołowi św. Józefa z czasów jego budowy.

Podpisany dokument został umieszczony w miedzianej tubie i zalutowany. Ale nie sam. Dołączyliśmy do niego współczesne artefakty: kopię cyfrową odnalezionego dokumentu, gazety, m.in.: Dziennik Polski, Krakowską, Gościa Niedzielnego, pamiątkowe fotografie dokumentujące remont wieży oraz moment otwarcia kuli i dokumentu, zdjęcie z tegorocznego Wiedeńskiego Balu Kotyliionowego organizowanego w ramach obchodów 100-lecia połączenia Podgórza i Krakowa, pamiątki po obchodzonym 100-leciu kościoła św. Józefa, okolicznościowy medal wybity z okazji 225. rocznicy powstania Wolnego Królewskiego Miasta Podgórza, a także aktualne monety. Następnie półmetrowa tuba zawierająca te wszystkie skarby włożona została do odnowionej kuli na wyremontowanej wieży kościoła św. Józefa. Jak długo tam będzie? Czas pokaże...

fol. Andrzej Gluc

Biuletyn Informacyjny Rady Dzielnic XIII Podgórze
Redakcja: Magdalena Grelowska
Skład i projekt graficzny: Ewa Natkaniec
Druk: Wydawnictwo - Drukarnia Ekodruk, www.ekodruk.eu

RADA DZIELNICY XIII PODGÓRZE:

Rynek Podgórski 1, pokój 12
tel. 12 656 62 25, tel./fax 12 423 55 29
e-mail: rada@dzielnica13.krakow.pl
www.dzielnica13.krakow.pl
facebook.com/DzielnicaXIIIPodgorze

Mapa Podgórza z 1827 roku, autorstwa J. von A. DHP/CZ/III/2

Stalony z widokiem Podgórza w I poł. XIX wieku, autorstwa J. von A. DHP/CZ/III/2

KRK

PODGÓRSKIE KONCERTY KOŁĘD

Hanka Rybka z Zespołem

20 grudnia 2015, godz. 19.00
Kościół św. Kingi ul. Siemomysła 37

Orkiestra Dęta Skomielna Czarna i Bogdanówka

27 grudnia 2015, godz. 12.30
Kościół P.W. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny,
ul. Półtanki 100

Chór Mieszany CANTICUM IUBILAEUM

przy Bazylice Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej

27 grudnia 2015, godz. 16.00
Kościół Matki Bożej Fatimskiej, ul. Mały Płaszów 11

ZESPÓŁ ARVA

z rejonu Orawy

27 grudnia 2015, godz. 16.00
Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa, ul. Saska 2

ORGANIZATORZY:

DZIELNICA XIII
PODGÓRZE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kabel”
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Kingi
Parafia Matki Bożej Fatimskiej
Parafia P.W. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny
Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa